

Az Okos Falu a LEADER HFS-ben

Ocskó Edina, Projekt Koordinátor

2023. júl. 11.

Supported by the

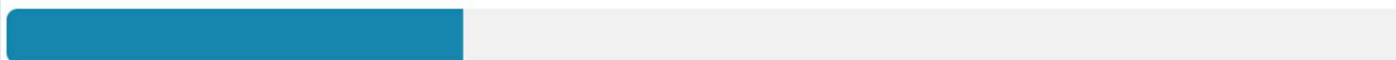

European
Commission

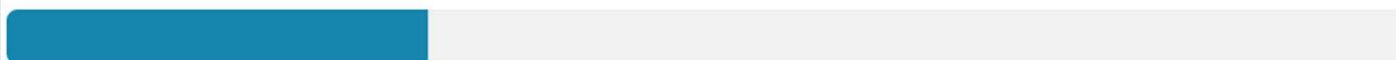
A HACS stratégiájába bekerült vagy várhatóan bekerül-e az Okos Falu téma?

40 out of 40 people answered this question

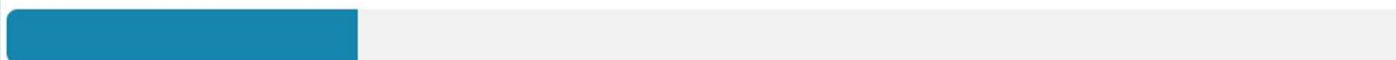
Igen, bár még csak tervezzük. 13 resp. 32.5%

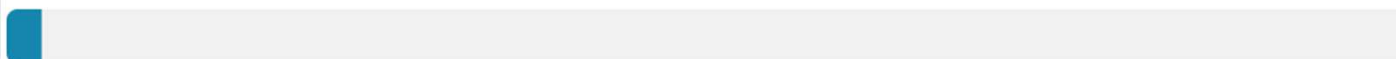
Igen, már benne van (az előzetes HVS-ben) 12 resp. 30%

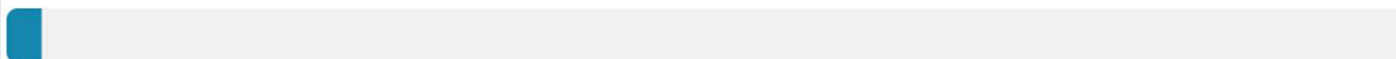
Még nem tudjuk, de lehetséges. 10 resp. 25%

Még nem tudjuk, de nem valószínű. 1 resp. 2.5%

Nem. 1 resp. 2.5%

Okos Falu a HFS-ben

A

Kapacitásépítés helyi szinten: együttműködés helyi vezetőkkel ("kovászemberek"), települések támogatása, igényfelmérés...

B

Helyi okos falu stratégiák kidolgozásának támogatása

C

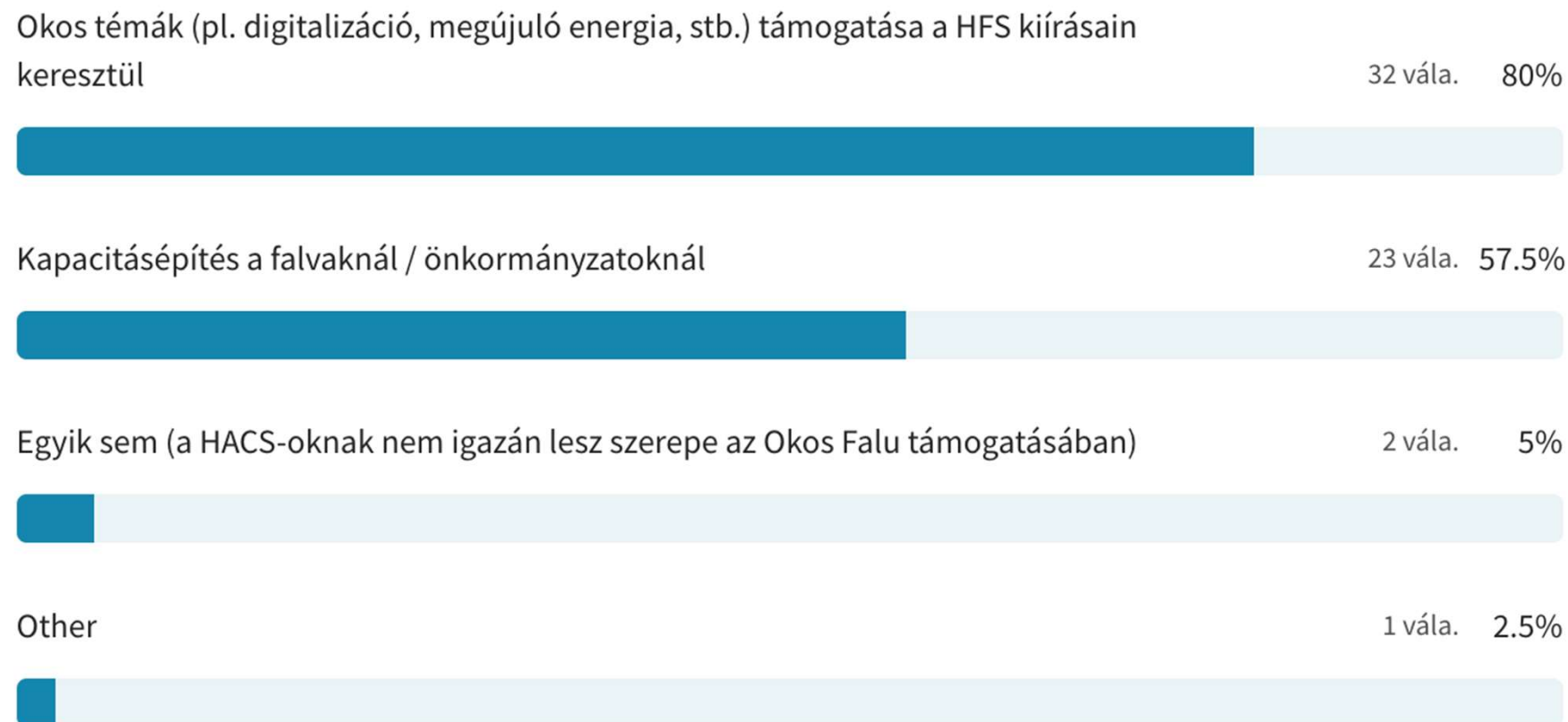
Okos megoldások támogatása (a helyi okos falu stratégiák végrehajtása)

TELEPÜLÉSEK KAPACITÁSÉPÍTÉSE

Miben látja a HACS-ok legfontosabb szerepét az Okos Falu támogatásában?

A 40 válaszadóból 40 válaszolta meg ezt a kérdést

A

Kapacitás-építés: Az Okos Falu folyamat támogatása

- 1 Elindulás
- 2 Helyzetfeltárás és érdekelt felek
- 3 Az érdekelt felek bevonása
- 4 Stratégiatervezés
- 5 Okos Falu Stratégia
- 6 Cselekvési terv
- 7 Okos megoldások beazonosítása
- 8 A tevékenységek indítása
- 9 Finanszírozás
- 10 Nyomonkövetés

Smart Rural 21 folyamat

Települési kapcsolattartó (vezetők)

A helyi viszonyrendszer jobb megértése (egyéni vs. közösségi érdekek).

A folyamat támogatása/ követése a települési vezetőkön keresztül

Stratégiatervezés – szakértői támogatás – nem-kötelező jellegű sablon

Közös tervezés: melyik tevékenységek az elsődlegesek / melyek finanszírozhatóak

”Soft” tevékenységek: szakértők beazonosítása a faluval és mozgósítása

Támogatás a tevékenységek megtervezéséhez és beindításához

Finanszírozás (SR21) és helyenként lehetséges finanszírozási források beazonosítása

Monitoring

<https://www.smartrural21.eu/roadmap/>

PREPARATORY ACTION ON
**Smart Rural Areas
in the 21st Century**

Itthon

Okos vidék 21 ▾

Falvak ▾

Útiterv eszköztár ▾

Okos megoldások

Smart Villages támogatás ▾

Útiterv eszköz

Útiterv lépés: Az érintettek bevonása

Az érintettek bevonása kulcsfontosságú az intelligens falu stratégia kidolgozásának és végrehajtásának, a helyi közösség szükségleteinek kielégítését, a stratégia tulajdonosává válását, és ennek következtében a helyi közösség számára a stratégia megvalósítását.

Az „Érdekeltek bevonása” oldal eszközöket kínál a helyi közösség tagjainak – egyének és szervezetek – bevonására az intelligens falustratégia kidolgozásába és megvalósításába.

- Elkezdeni
- Kontextus és érdekelt felek feltérképezése
- Az érintettek bevonása
- Stratégia tervezése
- Smart Village stratégia
- Műveletek tervezése
- Megoldások keresése
- Műveletek generálása
- Finanszírozás
- Monitoring

...kaszában. Ez – többek között – biztosítja a helyi közösség számára a stratégia megvalósítását.

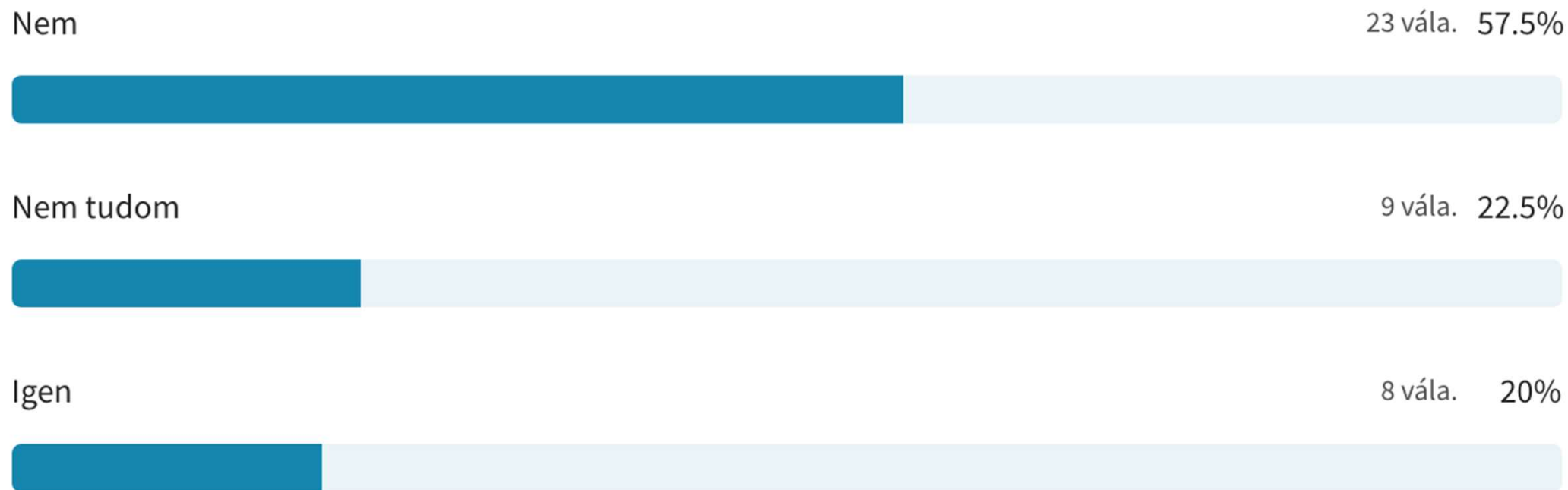

E-részvételi eszközök felhasználása a Smart Village Stratégia kidolgozása és/vagy megvalósítása keretében

Gyakran felmerül a kérdés, hogy a digitális technológiák nemcsak a vidéki közösségek sajátos problémáinak megoldásának eszközeként használhatók-e, hanem a helyi szereplők együttműködésének támogatására is a közös stratégiaalkotásban. Ebben az összefüggésben gyakran hivatkoznak az úgynevezett e-részvételi eszközökre vagy platformokra. Digitális eszközök váltak elérhetővé annak érdekében, hogy a helyi közösségek

Vannak-e falvak az Ön HACS térségében, amelyek akár már "okos falunak" tekinthetők, vagy közel állnak hozzá?

A 40 válaszadóból 40 válaszolta meg ezt a kérdést

Koppányvölgye HACS
Forrás: Gelencsér Géza

Ipolytölgyes (Hosszúlétra kezdeményezés)

Ist Prize

Long Ladder Approach for Local Governments

📷 Ipolytölgyes nyerte a SozialMarie díját

Fotó: klubradio.hu

[Forside](#)[Talenter](#)[Ting](#)[Om Ting & Talenter](#)[Lånebetingelser](#)[Kontakt](#)

VÆLG AFHENTNINGSSTED OG TID

OG SØG EFTER DET DU MANGLER

Ingen dato valgt

Települések / vezetők mozgósítása - Beszélgetés

- Mik a tapasztalatok a településekkel való együttműködésben?
- Tipikusan milyen településeket lehet mozgósítani az okos falu végrehajtásra?
- Milyenek a helyi kapacitások?
 - Milyen kapacitásépítési tevékenységek képzelhetőek el?

A

TELEPÜLÉSEK KAPACITÁSÉPÍTÉSE HFS - ÖSSZEFOGLALÓ

- ✓ Tevékenységként érdemes betenni Okos Falvakhoz kapcsolódóan a települések kapacitásépítését és animációját
- ✓ Igényfelmérés a helyi települések körében (pályáztatás?)
- ✓ Okos Falu Stratégia kidolgozásának támogatása
- ✓ Okos megoldásokkal kapcsolatos tájékoztatás
- ✓ Együttműködések támogatása (helyi / nemzetközi)

OKOS FALU STRATÉGIA

B

Okos Falu Stratégia-tervezés

- Nincs univerzális minta
- Jövő-orientált (vízió). Integrált (több témát komplexebben lefedő) – *Nem egy projekt!*
- A **Smart Rural 21 projekt** kidolgozott egy mintát – csak JAVASLATKÉNT!

<https://www.smartrural21.eu/roadmap-step/designing-a-strategy/>

Helyi települési stratégia (vízió) + Innovatív irányok / elképzelések

- Rugalmas elvárások – kísérleti fázis

Útiterv lépés: Stratégia tervezése

Az okosfalu-stratégiák a helyi fejlesztési stratégiák összes kulcsfontosságú összetevőjét tartalmazzák. A stratégiák világos beavatkozási logika szerint épülnek fel, beleértve a kihívásokra és szükségletekre válaszul átfogó, specifikus és operatív célkitűzéseket, valamint az eszközökre és lehetőségekre építve, valamint a tervezett tevékenységekre és az eredmények mérésére szolgáló mutatókra. Ugyanakkor az okosfalu-stratégiák célja az innovatív (digitális, technológiai, társadalmi vagy egyéb) megoldások azonosítása a helyi közösség és térség kihívásaira és lehetőségeire válaszul.

Intelligens falu stratégiai sablon

Az intelligens falu stratégia sablonja egy olyan eszköz, amely segíti a helyi közösségeket az „okos falu” koncepcióhoz igazodó helyi fejlesztési stratégia kidolgozásában. A sablon célja, hogy segítse a falu jövőképének és fejlődési útjának kialakítását közép- és hosszú távon. ...

Olvass tovább

Okos Falu Stratégia – Kihívásokra adott innovatív válaszok

- Elnéptelenedés / előregedés (-> szolgáltatások, digitalizáció)
- Munkanélküliség (-> új jövedelemteremtő lehetőségek)
- Klímaváltozás- Fenntarthatóság (-> fenntartható gazdálkodás / turizmus, energia)

2.2 MIK LEGYENEK AZ OKOS FALU STRATÉGIÁJÁNAK FŐBB ELEMEI?

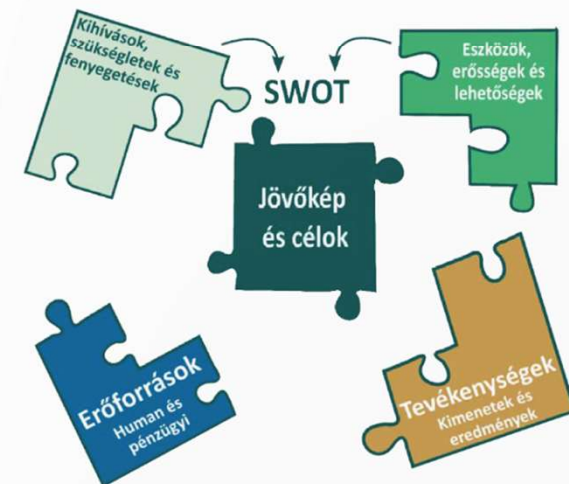
Az okos falu stratégiáknak tartalmaznia kell a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia „klasszikus” elemeit, „megfűszerezve” **jövőorientált és innovatív cselekvési tervekkel és cselekvésekkel**. Ahogy korábban említettük, az innovációt gyakran egy kihívás vagy egy szükséglet váltja ki. A kihívásokra adott választ a vidéki közösségeknek maguknak kell megtalálni saját forrásaikra és lehetőségeikre támaszkodva. Ezeknek a szempontoknak a megértése vezet el a vízió (és a falustratégia céljainak) kidolgozásához. Egyszerűbben fogalmazva: a közösségnek át kell gondolnia, hogy hova szeretne eljutni 5-10 év távlatában. Amikor a **vízió és célok** (a kihívásokat és lehetőségeket is figyelembe véve) megfogalmazódnak, a stratégiának

meg kell határozni, hogy milyen **tevékenységekre** van szükség a célok eléréséhez és milyen pénzügyi és **emberi erőforrások** szükségesek a tevékenységek megvalósításához.

„Igyekszünk elkerülni a stratégia szó használatát, ugyanis gyakran negatív konnotáció társul hozzá, és az emberek úgy érzik, valami nagy és összetett dologról van szó. Ezért döntöttünk úgy, hogy egy más kifejezést - a (fejlesztési) „konceptió”-t - használjuk.”

Joanna Gierulka, Lengyel Mezőgazdasági Minisztérium, 1. Regionális Műhelytalálkozó

DÉZET

Okos Falu Stratégia Példák

<https://www.smartrural21.eu/roadmap/smart-village-strategy/>

Útiterv eszköztár – Intelligens falu stratégia

Sok vidéki közösség „intelligens” helyi fejlesztési stratégiát dolgozott ki, vagy éppen kidolgozás alatt áll. Ez az „Intelligens falu stratégia” oldal közvetlen hozzáférést biztosít a Smart Rural 21 projekt kiválasztott falvai által kidolgozott stratégiákhoz.

- Alsunga (Lettország)
- Ansó (Spanyolország)
- Babina Greda (Horvátország)
- Dingle (Írország)
- Kythera (Görögország)
- Mouans-Sartoux (Franciaország)
- Mukařov (Csehország)
- Ostana (Olaszország)
- Penela (Portugália) – Ferraria de São João
- Penela (Portugália) – Cumeeira
- Profondeville (Belgium)
- Raudanmaa (Finnország)
- Remetea (Románia)
- Šentviška Gora-fennsík (Szlovénia)

Intelligens falu stratégia Alsungában – Lettország

Letöltés

Ansó Smart Village Stratégiája – Spanyolország

Letöltés

Babina Greda intelligens falu stratégiája – Horvátország

Letöltés

Stratégia-tervezés támogatása településeken - Beszélgetés

- Mit tehet a HACS?
- Mennyiben léteznek települési stratégiák?
 - Milyen stratégia "formátumnak" lehet értelme?

B

OKOS FALU STRATÉGIA HFS - ÖSSZEFOGLALÓ

- ✓ Okos Falu stratégia kidolgozásának megvalósításának támogatása (szelekciós kritérium / nem minden település alkalmas)
- ✓ Finanszírozás:
 - ❖ LEADER-profilú intézkedések lehetséges megfinanszírozása LEADER forrásból (előnyt jelenthet a stratégiában megjelenő megoldás, különálló projektekkel szemben)
 - ❖ Egyéb intézkedések (KAP egésze – IH támogatás, KAP OF intézkedés, Egyéb(EU) és nemzeti források)

OKOS FALU MEGOLDÁSOK

C Okos Falu Megoldások - Innováció

- ✓ Digitális innováció (főként szolgáltatások terén)
- ✓ Egyéb technológiai innováció (pl. gazdálkodás, energetika)
- ✓ Üzleti innováció (-> innovatív vállalkozások, munkahelyteremtés – co-working...)
- ✓ Társadalmi innováció (-> helyi kapacitásépítés, új lakosok)

HELYI TÁRSADALMI HATÁS

A képet készítette: Myriam Jessier

Digitális technológia: Hogyan használhatjuk a szolgáltatások fejlesztésére?

Adat- és információkezelési eszközöket, platformokat és alkalmazásokat főként a helyi lakosok és a látogatók számára nyújtott szolgáltatások javítására dolgozzák ki, (többek között a turizmus) a helybéli lakosok közötti kapcsolat (társadalmi innováció) javítása érdekében. Kiemelt téma a következő helyeken: [Torup \(Dánia\)](#), [Profondeville \(Belgium - Vallónia\)](#), [Penela-Ferraria De São João \(Portugália\)](#), [Kythera \(Görögország\)](#), [Alsunga \(Lettország\)](#)

A képet készítette: Vidar Nordli-Mathisen

Régi épületek újjáépítése: Milyen célból és hogyan tehetjük fenntarthatóvá őket?

Régi iskolaépületből helyi gazdaság és vállalkozások. Régi malomból helyi vállalkozás és közösségi központ. Régi pincéből turisztikai szálláshely. Az ökoépület helyi mezőgazdasági központ és közösségi térré alakítása.

A képet készítette: Canva

Tájtervezés és régi épületek újjáépítése: Hogyan őrizzük meg az építészeti, kulturális és környezeti örökséget?

A (régli) épületek (új)építése és a tájtervezés több Smart Rural 21-es falu esetében is kiemelt téma volt. A főbb célkitűzések: 1) a régi épületek vagy a rendelkezésre álló területek helyi közösség javát szolgáló hasznosítása; 2) a helyi környezeti feltételekhez igazított, fenntartható (környezetbarát) megoldások keresése; és 3) pénzügyileg fenntartható üzleti tevékenységek kialakítása. Kiemelt téma az alábbi helyeken: [Ansó \(Spanyolország\)](#), [Sentviska Gora \(Szlovénia\)](#), [Tomaszyn \(Lengyelország\)](#), [Uppony \(Magyarország\)](#), [Raudanmaa \(Finnország\)](#), [Virtsu \(Észtország\)](#)

A képet készítette: Canva

Fenntartható/ regeneratív mezőgazdaság: Hogyan őrizzük meg környezetünket új mezőgazdasági módszerek és technológiák révén?

A reziliensebb közösség és környezet (többek között a regeneratív mezőgazdaság) megteremtését szolgáló **új technológiák és módszerek (az okos mezőgazdaságot is beleértve)** az okos falvak fő témái közé tartoznak, az EU zöld megállapodásával összhangban. Kiemelt téma a következő helyeken: [Tomaszyn \(Lengyelország\)](#), [Kythera \(Görögország\)](#), [Babina Gora \(Horvátország\)](#)

Okos Falu (HACS) témák Magyarországon

- **Közösségformálás:** Közösségi élet/ kapcsolattartás, közösségi terek infrastrukturális fejlesztése, épített és kulturális örökség megőrzése
- Humán közszolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítása. **Idősellátás**
- **Helyi termelők, termékek** és piacra jutás elősegítése
- **Zöld turizmus**
- A kistelepülések vonzóbbá tétele a **fiatalok** helyben maradásához.
- **Közbiztonság, közlekedés**
- **Digitális lehetőségek** az élhető településért
- Fenntartható **energiafelhasználás. Energiaközösség**
- Együttműködések

Okos Megoldások Adatbázis

<https://www.smartrural21.eu/smart-solutions/>

PREPARATORY ACTION ON
**Smart Rural Areas
in the 21st Century**

itthon Okos vidék 21 ▾ Falvak ▾ Útitervező eszköztár ▾ Okos megoldások Smart Villages támogatás ▾

Intelligens megoldások

Az intelligens megoldások adatbázisa innovatív gyakorlatok széles skálájához biztosít hozzáférést, amelyek a különféle helyi környezetekhez igazíthatók.

Intelligens megoldások listája:

Országok

Kérlek, válassz ▾

Szabad szöveges keresés

Melyik tematikus terület?

Emberek

- Oktatás (iskolák, gyerekek, fiatalok) (5)
- Fiatalok megnyerése (2)
- Az elektronikus készségek fejlesztése (2)
- Egyéb készségek fejlesztése (3)
- A hátrányos helyzetű csoportok társadalmi befogadása (6)

Gazdaság

- Vállalkozási/vállalkozási támogatás (5)
- Mezőgazdasági és agrár-élelmiszeripari vállalkozás (11)
- Befektetett befektetések és közvetlen külföldi befektetések (1)
- Kutatás, innováció és tudásfejlesztés (2)

Élő

- e) egészségügy/egészségügyi szolgáltatások (2)
- Művészetek és zene (2)
- Közösségi tér (5)
- Kultúra és örökség (1)
- Ház (3)

Okos példák konkrét települési környezetből

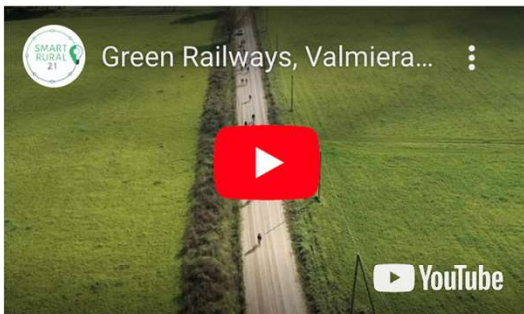
Regionális Fenntarthatósági Bolt

Fizikai tér létrehozása a helyben előállított fenntartható áruk széles skálájának értékesítésére és a fogyasztók fenntartható életmóddal kapcsolatos oktatásának fokozására.

Megvalósítása : Altenkirchen

Ország: Németország

Kezdeti beruházás : 7000 €

Zöld Vasutak

Az egykori vasúti infrastruktúra helyreállítása túra- és kerékpárúthálózat kialakítása érdekében.

Megvalósítása : Valmiera

Ország: Lettország

Kezdeti beruházás : 47 000 €

Intelligens parkolás

Érzékelők és felügyeleti eszközök használata a különböző típusú parkolóhelyek használatának jobb nyomon követésére és kezelésére a közösségben.

Megvalósítása : Edenderry

Megújuló Energia Klaszter (SR27)

<https://www.smartrural27.eu/cluster-on-renewable-energy-communities/>

Lighthouse communities

To get inspiration, check out the approach and smart ideas of two of the lighthouse communities:

Stanz im Mürztal (Austria): One of the greatest challenges of the energy transition is the coupling of different energy production sectors and grids (electricity, heat) and the storage of unused energy. The construction of a new biomass heat and power grid in the centre of Stanz and energy autonomous village centre is being realised using digitalisation, blockchain technology and local (e-token) currency. If you would like more about the village through the [geomapping tool](#).

Häradsbäck (Sweden): The aim of Häradsbäck is to become as self sufficient and resilient as possible with regard to electricity supply to vital services, especially preparing for block-outs due to weather conditions or other crisis situations. In order to reach its goal the village is planning to build a solar voltaic park for energy production and storage (in hydrogen). If you would like more about the village through the [geomapping tool](#).

What is happening in the cluster?

14 Feb 2023

Launch of the call

17 Mar 2023

1st online meeting

25 Apr 2023

2nd online meeting

Call for the participation of rural communities on Local Energy Transition & Renewable Energy Communities

[Call for the participation](#) of rural communities in the Smart Rural 27 Knowledge Clusters was sent out on the topic of Local Energy Transition & Renewable Energy Communities to more than 250 rural communities. Communities were invited to apply as lighthouse, learning or follower communities within the cluster.

Introductory meeting of the Knowledge cluster of the Local Energy Transition & Renewable Energy Communities

The first online meeting was held to [introduce](#) to the cluster members the Smart Rural 27 project framework, the purpose of the [Pilot European Smart Villages Observatory](#) and the role of the knowledge cluster within the observatory. Two lighthouse communities [Stanz \(Austria\)](#) and [Häradsbäck \(Sweden\)](#) have presented their smart approaches to the audience. You can read the summary report of the event [here](#).

Presentation of Søren Hermansen on energy actions initiated with the local community in Samsø.

The 2nd online meeting of the energy cluster was opened up to a wider interested audience and invitations were sent out to more than 250 rural communities. During the session [Søren Hermansen \(Samsø Energy Academy in Denmark\)](#) [shared](#) his experience in initiating various innovative and sustainable energy actions with the local community in Samsø.

Digitális Szolgáltatások Klaszter (SR27)

<https://www.smartrural27.eu/knowledge-cluster-on-improving-services-through-digitalisation/>

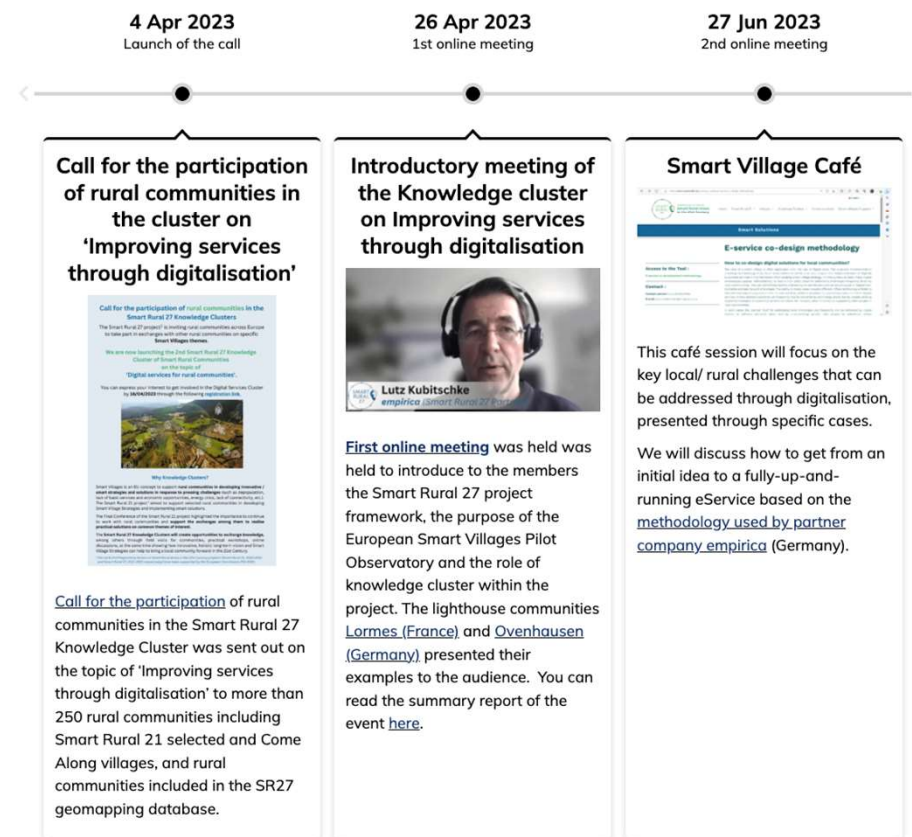
Lighthouse communities

To get inspiration, check out the approach and smart ideas of two of the lighthouse communities:

Ovenhausen: Like many other villages, Ovenhausen is affected by the general trend of an ageing population. Moreover, the village is in danger of losing its attractiveness as a place to live due to the withdrawal of basic services from rural areas. In addition to strengthening social interaction in the sense of a "caring community" through initiatives such as the "social village café", the general trend towards digitalisation is being used to increase the quality of life in Ovenhausen. To this end, a two-pronged objective is being pursued. On the one hand, the digital competence of the residents is to be increased so that everybody can make meaningful use of a rapidly developing online world. It is assumed that developments such as online banking and online shopping have already changed the everyday lives of many people and will continue to do so in the future. On the other hand, digital technologies are also to be used for creating digital services tailored to the village. If you would like more about the village through the [geomapping tool](#).

What is happening in the cluster?

Okos témák és megoldások

- Beszélgetés

- Melyek a legfontosabb “okos” téma-területek?
- Melyek a HACS fő beavatkozási területei (településekkel való együttműködés vonatkozásában), amelyek “okossá” tehetők?
- Mire van nyitottság és kapacitás a településeken?

B

OKOS MEGOLDÁSOK VÉGREHAJTÁSA HFS - ÖSSZEFOGLALÓ

- ✓ Tematikák meghatározása – azoknak a HACCS fejlesztési céloknak, prioritásoknak, intézkedéseknek a kiválasztása, amelyek:
 - ❖ Településeket (településeket képviselő szervezeteket / csoportokat) céloznak
 - ❖ Összhangban vannak az Okos Falu témával (majdnem minden téma), közösségi hatás és innovációs potenciál (pl. digitalizáció, tudás-alapú intézkedések a közösség javára) jól alkalmazhatóak
- ✓ Okos projektek támogatása ezeken a témákon / célterületeken belül, elsősorban a okos falu stratégiákon belül megvalósuló projekteké
- ✓ Szakmai támogatás források beazonosításához

Érdemes bekapcsolódni az Okos Falu kezdeményezés megvalósításába!

- Összhangban a **LEADER kísérleti szellemével** – ha nem is jár érte LEADER szinten plusz forrás, extra teherrel sem jár és könnyen beilleszthető
- Hangsúly az **animáción és kapacitásépítésen Településekkel való együttműködések**
- **Dedikált források** Okos Falu kooperációra a KAP Stratégiai Tervben (LEADER-en túl)
- Nemzetközi kooperációs lehetőségek (népszerű téma)
- Kísérleti / Rugalmasság

The project is funded by the European Commission. The opinions expressed in this presentations are that of the Contractor only and do not reflect the official position of the European Commission.